

โมเดลผลิต 'นักบริหารการเกษตร' ตอบโจทย์อาเซียน

■ วันเพ็ญ แก้วสกุล
wanpen@nationgroup.com

บุคลากรด้านการบริหารการเกษตรจะเป็นที่ต้องการในตลาดอาเซียน เพื่อรองรับความต้องการของตลาดและประชากรโลกที่มีจำนวนกว่า 7,200 ล้านคน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็น 8,100 ล้านคน ภายใน 10 ปีข้างหน้า

นี่เป็นโจทย์ใหญ่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย รวมไปถึงสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตบุคลากรให้ก้าวไปทำงานในอุตสาหกรรมเกษตรในอนาคต

ความเป็นจริงในวันนี้ ภูมิภาคอาเซียนมีพื้นที่การเกษตรรวมมากกว่าพันล้านไร่ มีทั้งพืชเศรษฐกิจและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรใกล้เคียงกัน อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ปาล์ม มะพร้าว ยางพารา ฯลฯ และในอนาคตโซนประเทศในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะเป็นกลุ่มประเทศสำคัญในการเป็นแหล่งเพาะปลูกสินค้าเกษตรที่สำคัญลำดับต้นๆ ของโลก

ส่วนประเทศไทยมีเนื้อที่การเกษตรกว่า 200 ล้านไร่ และยังคงมีแนวโน้มเติบโตทุกปี โดยในช่วงปี 2555 - 2557 การเพาะปลูกมุ่งใน 6 กลุ่มหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

จากการขยายตัวด้านการเกษตรของประเทศในกลุ่มอาเซียนนำมาซึ่งความต้องการบุคลากรที่เชี่ยวชาญเข้าเสริมทัพอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งหนึ่งในการขานรับแนวโน้มดังกล่าวเริ่มต้นแล้วจาก 3 สถาบันการศึกษาได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) สถาบันบัญญัติวิวัฒน์ (PIM) และมหาวิทยาลัยรังสิต ที่ต่างก็เข็นหลักสูตรด้านการเกษตรออกมาในช่วงที่ผ่านมา

มุมมองจาก **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิระเสกข์ ตรีเมธสุนทร** คณบดีวิทยาลัยการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) ระบุถึงภาพรวมของการบริหารจัดการภาคการเกษตรในกลุ่มประเทศอาเซียนว่า ประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียนโดยส่วนใหญ่เป็นประเทศเกษตรกรรมมีการส่งออกผลผลิตทางการเกษตรเป็นอันดับต้นๆ ของโลก

จากการขยายตัวดังกล่าวทำให้ความต้องการใช้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการเป็นอย่างมาก ในฐานะที่ประเทศไทยมีความพร้อม และศักยภาพสูงสุดในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านเกษตรกรรม

"ประเทศไทยจึงควรเตรียมความพร้อมสู่การเป็นศูนย์การเกษตรอัจฉริยะของอาเซียน เพื่อเป็นแหล่งองค์ความรู้ด้านการบริหาร จัดการ การค้า การวิจัย ฯลฯ เกี่ยวกับการเกษตร"

จุดเด่นของหลักสูตร มุ่งที่การบูรณาการ 3 ศาสตร์เข้าไว้ด้วยกัน ประกอบด้วย การบริหารการจัดการ เศรษฐศาสตร์ และเทคโนโลยี

หลักสูตรเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ทางด้านสาขาการเกษตรเข้ากับสาขาการบริหารธุรกิจ ตั้งแต่การผลิต การเก็บเกี่ยวผลผลิต การแปรรูป หลักการจัดการผลผลิต การจัดการองค์การธุรกิจ การวิจัย การวางแผนธุรกิจเกษตรเชิงบูรณาการ ด้านการตลาด การส่งออกและการวิเคราะห์ความเสี่ยงในธุรกิจเกษตร เพื่อพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารและการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการการเรียนรู้มุ่งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย โดยปัจจุบัน วิทยาลัยการบริหารและจัดการ สจล. เปิดสอน ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ในระดับปริญญาตรี คือ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ แขนงวิชาบริหารธุรกิจเกษตร

ในระดับปริญญาโท คือ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ แขนงวิชาการจัดการธุรกิจเกษตร และปริญญาเอก คือ สาขาวิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม

"สาขาบริหารธุรกิจเกษตร ปีแรกๆ จะเรียนในวิชาเกี่ยวกับการบริหาร แล้วก็เรียนทางด้านเทคโนโลยีเบื้องต้น การวิจัยธุรกิจต่างๆ และเศรษฐศาสตร์ เพราะเราต้องการนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เข้ามาใช้แก้ปัญหาทางเกษตร

ส่วนของ ป.โท นอกจากจะเรียนในเรื่องของการบริหาร เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยีแล้วจะลงลึกในเรื่องของวิจัย มองถึงเรื่องห่วงโซ่ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ว่าเราควรจะสร้างมูลค่าเพิ่มช่วงไหนได้บ้าง"

ที่ผ่านมา ตั้งเป้าผลิตบัณฑิตออกสู่ภาคอุตสาหกรรม กว่า 500 คนต่อปี และผลิตงานวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้แก่เกษตรกรและภาคอุตสาหกรรมปีละ 50 - 100 งานวิจัย เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดของ สจล.ที่มุ่งหวังพัฒนาบุคลากร งานวิจัย ให้เป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ

คณบดีคณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM) เป็นอีกแรงขับเคลื่อนของภาคการศึกษาที่มุ่งตอบโจทย์ผลิตคนป้อนให้กับอุตสาหกรรมด้านการเกษตร

แน่นอนว่า คณะฯ ดังกล่าว ยังคงยึดแกนหลักในเรื่องของ Work-based Learning ที่เป็นหัวใจของกระบวนการเรียนรู้ในทุกแขนงวิชาของ PIM ด้วยรูปแบบการผสมผสานและบูรณาการเอาความรู้ด้านการเกษตร กับ การบริหารจัดการ เข้าไว้ด้วยกัน

ความรู้ด้านการเกษตรของที่นี่ **ดร.มนตรี คงตระกูลเทียน** คณบดีคณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (PIM) กล่าวว่า เราจะเน้นที่พืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว ยางพารา อ้อย น้ำตาล ปาล์มน้ำมัน เพราะเป็นกลุ่มที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศเป็นจำนวนมากต่อปี

เพื่อให้ได้มาซึ่งนักจัดการเกษตรอย่างที่ตั้งใจ ด้วยการเป็นทั้งนักบริหารและปฏิบัติได้ด้วย กระบวนการเรียนการสอนจึงต้องเน้นให้สมดุลกันระหว่างความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และการบริหารจัดการ ซึ่งภาพใหญ่เกษตรกรรมของไทยในอนาคตจำเป็นต้องมุ่งสู่การเพาะปลูกในขนาดพื้นที่เพาะปลูกขนาดใหญ่ โดยใช้การเกษตรแม่นยำสูงเข้ามาสนับสนุนการทำงาน

สำหรับ วิทยาลัยนวัตกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยรังสิตแล้วด้วยทิศทางที่จะเดินไปในการผลิต "นักการเกษตร" เพื่อป้อนสู่ธุรกิจการเกษตรในไทยหรือในระดับอาเซียนถือว่าใกล้เคียงกัน

วิทยาลัยนวัตกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ ประกอบด้วย คณะนวัตกรรมเกษตร คณะเทคโนโลยีชีวภาพ คณะเทคโนโลยีอาหาร และศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ มีกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งบูรณาการศาสตร์เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีอาหารด้านวิทยาลัยนวัตกรรมเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพไว้ด้วยกัน

ขณะที่รูปแบบการเรียนการสอนนั้น เน้นทฤษฎีคู่การปฏิบัติ โดยนำความรู้ทางการเกษตรและวิศวกรรมสารสนเทศผสานไว้ด้วยกัน เพื่อประโยชน์ของการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และประมวลผลสำหรับการวางแผนเพาะปลูก ที่เรียกว่าเกษตรแม่นยำสูงด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ ดาวเทียม เข้ามาใช้ในการวางแผนเพาะปลูก

มนตรี คงตระกูลเทียน จิระเสกข์ ตรีเมธสุนทร

> "บุคลากรด้านการบริหารการเกษตรจะเป็นที่ต้องการในตลาดอาเซียนเพื่อรองรับความต้องการของตลาดและประชากรโลกที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็น 8,100 ล้านคน ใน 10 ปี"